

Donderdag

den 14 September.

FRANKFORT, den 10^{den} September.

Uit Rome wordt den 31sten Augustus het volgende geschreven: Uit de laatste officiële opgave blijkt, dat de sterfte eerder toe- dan afneemt, en dat er evenredig weinigen van de zieken genezen. Welonderzigtigen beweren, dat het getal overledenen en zelfs der zieken veel grooter is, dan opgegeven wordt, ten einde het publiek niet te verontrusten. In het geheel wordt het getal overledenen aan de cholera tot heden op 3 of 4 duizend menschen begroot. Er zijn in de laatste dagen weder verscheidene personen uit de eerste families door de ziekte weggeraapt, en nog een aantal anderen ligt er ziek, aan wier herstelling men twijfelt. Deze allen hadden zich zorgvuldig in hunne paleizen afgesloten, om de besmetting te ontgaan. Het gemeene volk schiept er nu als 't ware genoeg in, dat niet alleen lieden uit deszelfs midden het slagtoffer van de ziekte worden, en legt openlijk zijn misnoegen aan den dag, dat de paus, de kardinalen en de prelaten zich afsluiten, in plaats van het gevaar met hetzelfde te deelen. Te Civita Vicchia heeft de cholera zich mede geopenbaard, zonder echter nog verdere voortgangen gemaakt te hebben. Bij deze ziekte der menschen komt nu ook nog eene kwaadaardige ziekte onder het horendvee op het naburige platte land, alwaar men insgelijks eene groote sterfte onder het pluimgedierte sedert eenige dagen bespeurd heeft. — Gelijk men vroeger misschien tot nadeel processien barvoets gedaan, daarna vermoedelijk zonder nut groote varen op straten en pleinen gestookt heeft, zoo schiet men thans elken avond uit honderden van vuurwapenen om de lucht te zuiveren. Men heeft te Rome nog altijd groote hitte, en de onweders, die elken dag opkomen, ontlasten zich op de naburige gebergten, zonder dat het te Rome merklijk koeler wordt.

— Volgens berigten uit Konstantinopel van den 23sten Augustus, is het den kapudan-pacha niet gelukt, eene bijeenkomst met *Mehemed-Ali* te erlangen. De onderkoning van Egypte schijnt geenen lust gehad te hebben om met hem in eenige onderaardeling te komen, en heeft op de tijding, dat de groot-admiraal hem opzocht, dadelijk zijn reisplan veranderd. De Porte is daarover zeer ontevreden; zij had gehoopt, dat door eene nadere schikking met *Mehemed-Ali* een einde zou gemaakt worden aan de spanning, waarin zij zich met hem bevindt, en eenen beteren staat van zaken bevorderd. Zij heeft zich bedrogen, en begint nu in te zien, dat *Mehemed-Ali* streeft naar de voortdoring eener gesteldheid, welke dienen kan om de hulpbronnen van de Porte uit te putten in eenen vrede, die slechts met een wapenstilstand gelijk staat. Dit moet ook noodwendiger wijze geschieden, en *Mehemed-Ali* zal volkomen zijn doel bereiken, als hij door zijne vijandige houding den Sultan noodzaakt, eene bovenmalige krijgsmagt op de been te houden, en gedurig maatregelen te nemen, om in voorkomende gevallen gereed te zijn en eenen veldtocht te kunnen ondernemen.

BERLIJN, den 8sten September.

Van den 7^{den} tot den 8sten dezer zijn te Berlijn 70 personen door de cholera aangetast en 41 aan dezelve gestorven.

Te Maagdenburg heeft zich de ziekte mede geopenbaard.

ZWITSERLAND.

Zurich, 6 September. Tusschen het Thuner en Brienzmeer, in een vlak, aanmatig dal in de nabijheid van de fraaiste bergen ligt Interlaken, het herbergingsoord der Engelschen. Ook is Interlaken ruim van welingerigte logementen voorzien, men vindt er eene voortreffelijke Engelsche keuken, eene menigte gerijfelijkheden, waaraan zij gewoon zijn en bovendien goedkoope prijzen, waaraan zij in Engeland niet gewoon zijn. Het geheel heeft het aanzien van eene Engelsche kolonie. Deswege gedragen deze Engelschen zich daar dan ook als ware heeren des lands, en toonen vaak eene onverdragelijke aanmatiging. Onlangs had het volgende geval plaats. Een aantal jonge Engelschen kwam, na eenen lustig doorgebrachten avond met wat te veel Champagnedamp in het hoofd, op den inval, om op straat boxproeven te doen. Nadat zij aan zich zelve de kunst getoond hadden, tastten zij ook voorbijgaande landlieden aan, en onder dezen een bejaard man, dien zij erg toetakelden. Dit veroorzaakte natuurlijk groote ergenis onder de menschen in de buurt. Er liep meer en meer volk te zamen; de Engelschen werden op hunne beurt geslagen en naar hunne kosthuizen teruggedreven. Aldaar verschansten zij zich, doch werden door de menigte belegerd. Van tijd tot tijd deden zij uitvallen, en bedienden zich zelfs van onderscheidene wapens. Een landjager, die de orde herstellen wilde, werd mede mishandeld. Aan den strijd werd alleen daar-

door een einde gemaakt, dat de overheid een aantal gewapende scherpschutters zond en de woeste knapen in hechtenis liet nemen.

LONDEN, den 9^{den} September.

H. M. *Victoria* moet, naar men verzekert, het verlangen te koninklijk paleis in de nabijheid van Ramsgate te doen oprigten, uit hoofde die zeehaven het dichtste bij Ostende gelegen is, en in het vervolg de gemeenschap tusschen Engeland en België, ten gevolge van de bestaande nauwe betrekking tusschen Koning *Leopold*, H. Britsche M. en de hertogin van *Kent*, allerwaarschijnlijkst zeer drukt zijn zal.

— Woensdag namiddag heeft Z. Belgische M. de te Windsor in garnizoen liggende Britsche troepen in oogenschouw genomen. Des voormiddags van dien dag hebben HH. Belgische MM. in het gezelschap van H. M. *Victoria*, een afscheidsbezoek bij de Koningin-weduwe in Bushy-park afgelegd.

— De hertog van *Wellington* heeft zich eergisteren middag van het kasteel te Windsor naar Eton begeven, na den voorgaanden avond, in het gezelschap van HH. Belgische MM., aan de koninklijke tafel aangezeten en van gemelde vorstelijk personen bij die gelegenheid afscheid genomen te hebben.

— Luidens enkele Iersche bladen, zou H. Ms. kabinet niet geheel van het voornemen vreemd zijn, om binnen kort Mr. *D. O'Connell*, den bekenden voorstander van het tegenwoordige ministerie, tot de waardigheid van pair van Groot-Brittannië te verheffen, en alzoo aan dien opruijer van het Iersche volk, onder den naam van lord *Erin*, zitting in het huis der lords te geven.

PARIJS, den 9^{den} September.

Het mislukken van de door de hooge geestelijkheid aangewende pogingen, om de kerk van *St. Geneviève*, het tegenwoordige Pantheon, weder meester te worden, en om, in elk geval, het ontdekken van het revolutionaire en anti-katholieke beeldhouwwerk voor dit gebouw te verhinderen, heeft den aartsbisschop van Parijs zeer verbotgen gemaakt, en degenen gezocht te het mislukkingen van dit aangelegenheid brief aan zijne onderhebbende pastoors:

« Op het gezigt van het groot schandaal, 't welk voor onze oogen is geopenbaard, en 't welk zich in het zonnelicht op onze heiligen berg vertoont; — in tegenwoordigheid van de meer dan ongodsdienstige zinnebeelden, welke het schitterende kruis van *J. C.* vervangen; — voor de gekroonde afbeeldselen van goddelooze en losbandige schrijvers, in plaats gesteld van die der nederige en kuische herderin, welke bescherming eenmaal de hoofdstad van de grootste rampen bevrijdde; — heft het geloof van *Clovis*, van *Charlemagne*, van *St. Louis*, van Frankrijk, van geheel het vaderland, eenen kreet van droefheid aan; de zuchten en de tranen der geestelijkheid, der geloovigen en van al de christenen, moeten dien kreet beantwoorden. Moge de Hemel zich met deze boete vergenoegen. — Gedurende de negen dagen van de kruisverheffing zal men, bij alle missen, de gebeden van den dag dezer verheffing lezen, alsmede de gebeden van den feestdag der *H. Geneveva*.”

Van den 10^{den} September.

De volgende télégrafische tijding is bekend gemaakt; zij is gedagteekend van Bayonne 9 September ten 9½ ure.

« Alles is te Pampeluna geschikt; de troepen van beide zijden hebben den generaal *Cabrera* (*) als Onder-Koning en den kolonel *Pena* als gouverneur erkend.

Den 7^{den} zou er algemeene revue gehouden worden, en het einde garnizoen zou binnen de stad terugkeeren. Het andere gedeelte is geamnestieerd.”

Ook de *Moniteur* spreekt thans zijne vroeger medegedeelde berigten uit Lissabon tegen, en wel in het volgende télégrafische bericht:

Bayonne 9 September, 4½ ure.

« De Madridsche dagbladen, van den 4^{den} dezer, lozenstraffen het bericht van het binnenrukken der Chartisten te Lissabon, hetwelk door de dagbladen van den 2^{den} en 3^{den} was aangekondigd.

« Gisteren hebben de *Christino's* van de linie van *Hernani* de stellingen *Urmanio* en *Andonio* bemagtigd.”

— Ontrent de Spaansche aangelegenheden, behelst het *Journal des Debats* het volgende:

(*) Dit is vermoedelijk eene vergissing. *Cabrera* is een bendehoofd van *San Carlos*, die dezer dagen, zegt men, gefusilleerd is. Vermoedelijk is men toen de Generaal *Carondelet*, wiens benoeming tot het onderkoningschap onlangs door den telegraaf is aangekondigd.

Wij hebben heden, langs buitengewonen weg, tijdingen van Madrid, d. 2 September ontvangen. De staat van zaken is nagenoeg dezelfde. Madrid is kalm; maar, hetzij wezenlijke vrees, hetzij de magt en verdorvenheid der aanhangers van het oude ministerie met overdrijving wordt beschouwd, al de eerlijke leden droomen slechts van tegen haane berst gerigte dolken, en de brieven, welke wij voor oogen hebben, spreken van moordbedreigingen, die aan den generaal Quiroga, aan den bankier Regaña, en aan den officier der nationale garde, die met den generaal Seoana geduëlleerd heeft, zouden zijn gerigt geworden.

Het nieuwe ministerie schijnt zijne roeping met meer ernst te behartigen, dan in en buiten Spanje van hetzelfde was ondersteeld geworden. Zelfs zegt men, dat het de tegenwoordige gesteldheid der zaken niet zoo hopeloos beschouwt, als na de vreeselijke moordfeiten der jongste dagen scheen te vreezen te zijn. De heer Pio-Pita, minister van Financiën, en de schranderste bok, zoowel als het meest vastberaden karakter van het kabinet, heeft Spanje's financiële wond willen helan, hij heeft echter alle rekeningen in de uiterste wanorde gevonden, en de Cortes zullen weldra, uit het hun deswege door het gouvernment gegeven te leggen rapport, de staat zijn de ongelooftelijke verspillingen te beoordeelen, welke de heer Mendizabal gepleegd heeft, of door anderen heeft laten plegen.

— Men verzekert, dat de minister van financiën, die, en te regt, den Madridsche kapitalisten meer dan zijn voorganger vertrouwen inboezemt, een leening van 12 miljoen francs heeft kunnen sluiten, waarvan $\frac{2}{3}$ voor de behoefte van oorlog bestemd zijn.

De gezindheid van het nieuwe ministerie jegens Frankrijk laat niets te wenschen over.

Het Madridsche dagblad El Mundo meldt, dat de generaal Rodil vermoord is.

— De opbrengst van den ijzeren spoorweg van Parijs naar St. Germain is verscheidene dagen achtereen tot 30 000 Francs daags gekomen. (Dezer dagen is abusivelijk door ons die opbrengst op 2,500 in stede van 25,000 Fr. gemeld). De ontvangst der eerste maand heeft onstreeks 600,000 Francs bedragen. De compagnie had op slechts 3000 reizigers per dag berekend om schoone uitdeelingen aan de aandeelhouders te kunnen doen. Deze meerdere levendigheid heeft dan ook veel belang ter beurse te weeg gebracht.

GRAVENHAGE, den 12den September.

Z. K. H. de Prins van Oranje en Hoogstdezelfs tweede zoon, Prins Alexander, zijn gisteren morgen van Soestdijk in deze residentie aangekomen, hebben zich gisteren avond naar Zeeland begeven, en worden opzittenden Donderdag in deze residentie terugverwacht.

AMSTERDAM, den 11den September.

Beurs van 30 September.

De tijdingen, welke gisteren door de Fransche dagbladen nopens Portugal medegedeeld zijn, worden heden tegengesproken. Uit Spanje vernéemt men, dat Apartero en Oraa zich vereenigd hebben, om tegen de Carlisten te ageren. Madrid was rustig, en het nieuwe ministerie was in de verschillende takken van het bestuur zeer werkzaam; de staat der geïnsurgeerde provincien blijft intusschen zeer zorgwekkend.

Fluctuatien der beurs:

Veel beweging heerschte in onze 2 $\frac{1}{2}$ pCt., ofschoon de prijzen onveranderd bleven; $\frac{1}{2}$ a 52 $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{2}$, zijn er posten voor binnenlandsche rekening ge- en verkocht; 5 pCt. 100 $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{2}$, bij zeer geringen omzet; kansbiljetten 22 $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{2}$ gedaan; sijnicaat bleef aangeboden 93 $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{2}$, 93 op het eind gedaan; nieuwe 75 $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{2}$. Belangrijke fluctuatien hadden in handelmaatschappij plaats. De naderende verrekendingsdag lokte aanvankelijk veel verkoopers uit; de prijs viel aanzienlijk; later kreeg intusschen de markt meerdere vastheid, doch bleef niettemin weder $\frac{1}{2}$ lager; 154 $\frac{1}{2}$, 152, waaraan de hoogste en laagste prijzen en 154 $\frac{1}{2}$ bleef de sluitprijs; 5 pCt. Oost-Indië 98 $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{2}$, bij zeer geringe affaire.

Spanje. Ardoin 181 $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{2}$ gebleven.

Rusland. Oude Russen 104 $\frac{1}{2}$; nieuwe 104 $\frac{1}{2}$; Russen van 1831 en 1833 enige postjes a 96 $\frac{1}{2}$, afgegeven; Roebels 66 $\frac{1}{2}$ a 1 $\frac{1}{2}$.

Oostenrijk. 5 pCt. Metalliek 100 $\frac{1}{2}$ gedaan.

Columbia 19 $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{2}$; Coupons 37 $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{2}$.

Beurs van 31 September.

Van onze binnenlandse effecten bleef de aandacht onzer speculantten op oude aandelen handelmaatschappij gevestigd, die intusschen leden eene strekking tot verbetering vertoonden, doordien de verkoopers niet zoo menigvuldig waren als gisteren. Alle overige binnenlandse effecten bleven intusschen meerder gedrukt.

Blijvende prijzen ten 4 $\frac{1}{2}$ uur.

Holland. 2 $\frac{1}{2}$ pCt. 52 $\frac{1}{2}$; 5 pCt. 100 $\frac{1}{2}$ a 1 $\frac{1}{2}$; kansbiljetten 22 $\frac{1}{2}$; oud sijnicaat 93 a 94; 5 pCt. 75 $\frac{1}{2}$ a 1 $\frac{1}{2}$; oude aandelen handelmaatschappij 154 $\frac{1}{2}$ a 152; 5 pCt. Oost-Indië 98 $\frac{1}{2}$.

Spanje. 181 $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{2}$ gebleven.
Rusland. Oude Russen 104 $\frac{1}{2}$; nieuwe 104 $\frac{1}{2}$ a 105; Russen van 1831 en 1833 96 $\frac{1}{2}$.
Oostenrijk. 5 pCt. Metalliek 101 a 1 $\frac{1}{2}$.
Columbia 19 $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{2}$; Coupons 37 $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{2}$.

Mengelwerk.

Eventuele wijziging der Grondwet. Bezuinigingen. De Raad van State.

Onder de bezuinigingen, welke ons verkleind rijk en onze ver-groote schuld dringend noodzakelijk maken, gelooven wij zonder bezwaar te kunnen rangschikken het afschaffen van den Raad van State. Oppervlakkig en louter theoretisch beschouwd, zal welligt menigeen zich over dit voorstel verwonderen; hem zal dunken: een raad, wiens gevoelen de Koning in zaken van het grootst gewigt innemen moet, en in alle andere innemen kan, is te belangrijc om aan het besparen van een honderdtal duizend gulden te worden opgeofferd. Van naderbij en praktisch bezien, meenen wij, zal men tot andere gedachten komen.

Onze tegenwoordige grondwet zegt:

Art. 71. Er is een Raad van State.

De Koning benoemt deszelfs leden, ten getale van nie meer dan vier en twintig, zoo veel mogelijk uit de verschillende provinciën van het rijk. Hij ontslaat dezelve naar welgevallen.

De Koning zelve is voorzitter van den Raad: zulks noodig oordeelende, stelt hij eenen secretaris van Staat vice-president aan.

Art. 72. De Prins van Oranje is van regtswege lid van den Raad van State, en neemt zitting in denzelfden wanneer zijn achttiende jaar vervuld is.

Het staat aan den Koning vrij de Prinsen van den Huize, die tot meerderjarigheid gekomen zijn, zitting in den Raad van State te verleenen.

Het getal der gewone leden ondergaat daardoor geene vermindering.

Art. 73. De Koning brengt ter overweging bij den Raad van State alle voorstellen door Hem, aan de Staten-Generaal te doen; of door dezen aan Hem gedaan, alsmede alle algemeene maatregelen van inwendig bestuur van den Staat en van deszelfs bezittingen in andere werelddeelen.

Aan het hoofd der uit te vaardigen wetten en bevelen wordt melding gemaakt, dat de Raad van State deswege gehoord is.

De Koning neemt wijders de gedachten van den Raad van State in over alle zaken van algemeen of bijzonder belang, waarin Hij zulks noodig oordeelt.

De Koning alleen beslist, en geeft telkens van zijn genomen besluit kennis aan den Raad.

Gelijk men ziet, is dus de Raad van State een bloot raadgewend lichaam. Het oogmerk van deze instelling is, zegt de graaf van HONGENDORP, om voor te komen, dat eenig besluit niet overhaastig of met verrassing genomen worde. Waren de Nederlanders van eenen voortvarenden, driftigen aard, dan zouden wij schromen eenigen dan tegenoverijling weg te nemen. Maar de Nederlanders zijn niet voortvarend, niet driftig, integendeel; en wij meenen dus te mogen vaststellen, dat een Nederlandsche Koning, omgeven met Nederlandsche ministers, wier gevoelens hij natuurlijkerwijze op elke zaak van gewigt inneemt, niet ligt in overhaaste maatregelen zal vervallen. Waren wij nog vereenigd met België, zoo zouden wij er misschien anders over denken.

De bovengemelde staatsman, voor wiens gevoelens wij altijd den meesten eerbied koesteren, zegt, over den Raad van State en de ministeriële departementen sprekende: *de eene dient om te adviseren, de andere om ten uitvoer te brengen*; en dezelve uitdrukking heft wij, waarschijnlijk overgenomen, in de Nederlandsche *Pantheon* van den heer van ... Wij gelooven, dat de edele graaf de onderscheiding oppervlakkig heeft gemaakt, en zonder er op te willen insisteren, want hoewel de Raad van State slechts dient om te adviseren, dienen de ministers, die hier onder de uitdrukking ministeriële departementen begrepen zijn, tot meer dan tot bloote ten uitvoer brenging; de ministers adviseren ook, en dat wel natuurlijkerwijze in de eerste plaats; de zaken van het hoogste gewigt worden in den raad van ministers behandeld. Het zijn mannen, op wier kunde, bekwaamheid en karakter de Koning het meest vertrouwt; anders zou hij ze niet hebben benoemd, of, daar hij ze naar welgevallen ontslaan kan, uit hunne betrekking verwijderen. De ministers zullen dus bij elke belangrijke gelegenheid het eerst worden geraadpleegd; en, ge-

Ijk wij de ministeriële verantwoordelijkheid bepalen, behoort dit ook zoo; zij zijn, elk voor zoo ver zijn departement betreft, verantwoordelijk voor de besluiten des Konings, welke zij mede onderteekenen. Zij zijn verantwoordelijk voor hetgeen zij uit naam des Konings verrigten of voorstellen. Wanneer nu in de aanstaande grondwet bepaald wordt, dat geen besluit door den Koning zal worden uitgevaardigd, geen voorstel van wet door denzelfden gedaan, dan onderteekend door een' der ministers, die het verantwoordt, — zoo vinden wij hierin waarborg genoeg tegen overrijling en verrassing. Een minister, die weet, dat hij voor de koninklijke handeling verantwoordelijk is, niet alleen eventueel voor eene regtbank, maar dadelijk voor de publieke opinie, zal waarschijnlijk veel schroomvalliger wezen dan een, in geenen deele, verantwoordelijke Raad van State.

Wij begeeren waarborgen tegen willekeur en onkunde; wij begeeren, dat noch de Koning noch zijn ministerie ons krenken kunne in onze wettige vrijheid: maar wij begeeren tevens eene regering, en dit wel eene krachtige regering; wij willen dus de ministers, op welke de regering vooral aankomt, niet verlammen; wij willen hen niet, uit een te ver gedreven wantrouwen, belemmeren in het ten uitvoer brengen van nuttige maatregelen. Er kan een minister zijn, die, naar een wel doordacht en ineenluitend plan; zijn departement wil bestuuren. Wanneer hij nu in elke zaak, waarin de handteekening des Konings moet worden voorafgegaan door eene beraadslaging met den Raad van State, zijne plannen ziet niteenrukken, of door vertraging onmogelijk maken, zoo zal hij noodwendig den vruchtbaren ijver verliezen, en niet in staat zijn veel meer te geven, dan hetgeen ons gouvernement zoo dikwijls opleverde, — broddelwerk. Zegt men: de aangeduide zwaarigheid is niet waarschijnlijk; bij de keuze der Staatsraden worden natuurlijkerwijze de ministers geraadpleegd, en dezen zullen wel zorgen, dat er geene personen worden benoemd, die gewoon zijn anders te denken dan zij zelven; zoo erkennen wij, dat zulks waar zijn kan; en erkennen er daarenboven bij, dat de ministers, bij voorkeur, geene bijzonder knappe mannen tot Staatsraden zullen aanbevelen, ten einde zelven niet overschaduw te worden. Dit alles ligt, helaas! in de menschelijke natuur. Maar dan wijzen wij op eene anderé zwaarigheid, de te vreezen *Scylla* als *Charybdis* wordt vermeden: de Koning, die eene gevaarlijken maatregel, wierd dezelve hem slechts door zijnen minister, één man, of door zijn ministerie, één lig lichaam, aangeraden, wellicht zou hebben mistrouwd, zal er veel lichter toe overgaan, wanneer hij dien door zijnen Staatsraad tevens hoort aanbevelen, onbewust dat de meerderheid van denzelfden (wij zijn in de laatstgemelde onderstelling) slechts de naklank is van de stem zijns ministers.

Hetzij men dus den Raad van State ministerieel, hetzij men hem niet ministerieel stellen wil, hebben wij bezwaar in denzelfden aangetoond; tot nog toe steeds in de theorie gebleven zijnde. Raadpleegt men nu de praktijk, en vraagt men wat, sinds de oprigting van het Koninkrijk der Nederlanden, de Raad van State eigenlijk verrigt heeft, dan twijfelen wij zeer of zijn verleden wel voor zijne toekomst zal pleiten. De grondwettige werkzaamheden, welke dat ligchaam te verrigten had, en naar welke men het dus beoordeelen moet, bestonden hoofdzakelijk in het ontwerpen van wetten, besluiten en reglementen, en het overwegen dergene, die men het voorlegde. *Wetten*: — de sinds 1815 beoefde wetboeken en regterlijke organisatie, die wij nog niet hebben, daargelaten — de wetten, welke bij ons zijn ingevoerd of voorgedragen, hoe jammerlijk waren dezelve niet, somwijlen, zamengesteld, langdradig, onduidelijk, verward? Hoe dikwijls hadden de ontwerpers niet te blozen als hun werk, in de Staten-Generaal en voor het daglicht komende, zonder verband in zich zelf, zonder samenhang met het reeds vastgestelde bleek? Besluiten en Reglementen, die men heden maakte en morgen weder introk, bliken van onkunde of lafheid; een *collegium philosophicum*, reglementen op de taal, en welke fouten meer *België* van *Nederland* hielpen scheuren. Want alle te noemen laten wij, met verlof om ze hemelhoog te verheffen en bewonderend aan te staren, over aan hem, dien het lusten mogt de *Geschiedenis en beginselen der nieuwe Nederlandsche staatkunde* te beschrijven, er voortreffelijke voorreden voor te laten prijken, en zijne verbazing uit te galmen over den korten tijd, waarin zoo veel wonderen zijn verrigt.

Zal de Koning daarom voortaan zonder Raad handelen? Geenszins. De aanstaande grondwet stelle slechts in plaats van den Raad van State, in art 71 en volgende vermeld, den Raad van Ministers; dezen, die toch met de uitvoering der zaken belast en dus met derzelver bijzonderheden van nabij bekend zijn, houden wij voor geschikter om den Koning in staatsbelangen met inlichtingen en raad te dienen, dan een afzonderlijk collegie, dat, daar het hunne ondervinding mist en minder bekend is met de aanwezige omstandigheden, ligtelijk het belangrijk onderscheid uit het oog verliest, hetwelk er bestaat tusschen maatregelen in de theorie en maatregelen in de praktijk. Evenmin als hij een waar geneesheer zijn zou, die aan kranken het voor gezonden heilzame voedsel opdringen wilde, of den hongerige voeden met wa-

ter; die tegen dezelfde ziekte dezelfde middelen aanwendde, zonder onderscheid van lijder, zonder onderscheid van de oogenblikkelijke gesteldheid des lijders: evenmin is hij een Staatsman, die slechts het heilzame der maatregelen, niet derzelver verschillen te werking bij verschillende menschen, niet der menschen vatbaarheid en stemmig wil en behoefte, nauwkeurig kent.

Monarchalen en Legitimisten

Spitsvondigheden mogen getuigen van een gemakkelijk talent om naar behoeften van het oogenblik daadzaken of woorden te schikken of te plooijen, billijk mag er aan getwijfeld worden, of het voordeel, daar door somtijds en in bijzonderheden verkregen, opweegt tegen het nadeel, dat meestal en voor het algemeen daaruit volgt. Meestal zijn die spelingen van het vernuft of gebouwd op veelal slechts oppervlakkig bekende feiten, welke door de geringste omstandigheid in de bijzonderheden een geheel ander aanzien verkrijgen, of gevloeid uit een afkwaart minder juiste, maar voor het oogenblik gelukkige opvatting eener zinveranderende woordbeteekenis. Dat *Frankrijk*, en vooral het welvarende *Parijs*, vruchtbaar is in dat opzigt, wist men reeds in overvloedige tijden. Dezer dagen gaf het *Fransche* *Journal l'Europe* daarvan een nieuw staaltje; hetwelk waard was eens overdacht te worden. Het verschil wordt gezocht in de woorden *MONARCHALEN* en *ROYALISTEN*; en in de beteekenis, die men aan die woorden hechtte, toepast op het onderscheid, bestaande tusschen het sedert de *Julij*-omwenteling het koningschap voorstaan, en tusschen de aanklevers van het verbannen koninklijk geslacht. Moet men *l'Europe* alleen gelooven, dan zijn de *MONARCHALEN*, dat zijn zij, die nu het koningschap willen; mannen die vroeger met de republikeinen heulden, of jongelieden die in de clubs redevoeringen voor eene gemeenebestelijke regering uitspraken; menschen, die geld, eerambten en eerkruisen zich wisten te doen toedeelen sedert dien tijd, en die nu aan niets behoefte gevoelen dan zich in dien gullen toestand staande te houden; menschen, die den Koning om die kwaliteit, niet om zijns persoons of geslachts wille, maar uit besef van de noodzakelijkheid van een eminent hoofd aanhangen; wien het om het even is wie regeert, indien, even als aan de wolven, slechts dagelijks hun schaapje ter voeding wordt verstrekt. Volgens *l'Europe* zouden de *ROYALISTEN* zijn, hetgeen zij altijd geweest zijn, mannen van eer en van karakter, in tegenoverstelling van de zoogenoemde *MONARCHALEN*, die inderdaad niet anders dan revolutionairen geweest zijn.

Tot dus verre noemde men de aanklevers van het koningschap wel, *MONARCHALEN*; maar zonder er de beteekenis aan te hechten, die *l'Europe* er aan geeft: *ROYALISTEN* daarentegen voorstanders van een regerend stambuis; zelfs onderscheidde men de *ROYALISTEN* van de *LEGITIMISTEN*, als uitmakende de categorie van die soort van lieden, die, in het onwankelbare van het erfzigt, voor Koning en volk waarborgen zochten tegen omwentelingen of oproeren en zelfs oorlogen bij het afsterven van een Koning; gruwelijke plaag, waarmede de volkeren meermaals werden bezocht, en waarvan de ijseltijkheden van den Spaanschen burgeroorlog de herinnering ververscht heeft. Die woorden hebben echter te dikwijls van beteekenis verwisseld, om er bij stil te blijven staan; en toch is het niet nutteloos er de gedachten over te laten gaan. Wekt het toch niet een pijnlijk gevoel op, als men de drukpers, die zoo veel weldaden verspreiden, en zoo veel goed toebrengen kan, voor het wezenlijk geluk der volkeren ijveren ziet om scheuring te maken, wanneer een waarlijk vaderlandslievend hart alle pogingen moest doen aanwenden, om de oude wete te dooven en de geslagene wonden te heelen? Classificatie van menschen naar hunne staatkundige denkwijze is somtijds even zoo onvoorzigtig en gevaarlijk in de gevolgen, als onderzoekingen naar het geloof. Wel is waar, ziet men personen, revolutionair in hunne jeugd, nadat zij in aanzien door de troebelen tijden geraakt zijn, de beganselen verloochenen, die hen hebben groot gemaakt, en of met eigenbelang of bij het minder bruischen van het bloed, en bij het sluiten der herkenen, na rijp besaad, den doolhof der theorieën verlaten, waarin zij zoolang rond dwaalden, eer de Ariadnesdraad hun den weg aanwees. Maar dat is al te laat zegen op te merken; want, indien men in rijperen leeftijd nog eveneens dacht als in de jongelingsjaren, dan zou het nog mogelijk worden, om de maatschappij in stand te houden; want de wezenlijke oorzaken van revolutiën bestaan niet in de gebreken, die in eene maatschappij gevonden worden: neen, deze zijn slechts de hefbomen, waarvan zij die meenen zich niet op hunne plaats te bevinden gebruik maken, tot gemakkelijker bereiking hunner oogmerken; omdat zij langs den gewonen weg niet slagen zouden. Soortgelijke brandstoffen vindt men in alle landen; onder alle regeringsvormen; sulk slag van menschen, die daarvan gebruik maken, treft men overal aan, onder alle hemelstreken; de regeringen kunnen en moeten zulks weten, en behooren dus te waken dat die brandstoffen zoo gering mogelijk zijn, en dat slag van menschen onschadelijk wordt voor de rust der maatschappij. Maar daartoe kan nooit eene classificatie van

menschen in monarchalen, in royalisten, in legitimisten, in revoluti-
nairen; en dit gebeurt niet alleen in Frankrijk, maar zelfs in ons
land maar al te ligtvaardig. Voorlichting van het bestuur moet niet
gehekeld en verguisd worden; het is de medicijn, en niet de medicijn-
meester of artsnijmenger, die de genezing aanbrengt; men moet het
goede, omdat het goed is, aannemen, en zegenen de weldoende hand,
die den kranke in gezondheid. Daar zijn ondertusschen zieken, erge
zieken, die, midden in de koorts liggende, zich sterk en gezond wanen,
en alle medicijn, omdat er soms bittere kruiden onder gemengd zijn,
van zich afstooten. Eene regering, die belang stelt in het vaderland,
heeft van de trouwe ingezetenen van dat land geen gif voor medicijn
te vreezen.

W. Z.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 12 Sept. 3 El 0 Palm 5 Dgim; gewassen 0, Duim gevallen 13 D.
Den 13 Sept. 2 El 8 Palm 5 Dgim; gewassen 0, Duim gevallen 20 D.

Advertentiën.

Heden overleed, in den ouderdom van 77 jaren, zeer on-
verwacht, onze veel geachte Vader de Wel Edele Heer **T. A. C. SCHELTEMA**.
Landzigt bij ARNHEM,
den 7den September 1837.
Mede uit naam mijner Broeder en Zusters,
S. P. SCHELTEMA,
Med. Doctor.
Eenige Kennisgeving.

Onze geliefde Moeder en Behuwd-Moeder **H. U. L. D. A. CORNELIA VOORTMAN**, Weduwe **JAN WILLEM GREVINK**, overleed heden, in den ouderdom van 83 jaren en 11 maanden.
Nijmegen,
den 9den September 1837.
H. GREVINK,
L. J. GREVINK,
Geb. ROMIJN.
Bloedverwanten en Vrienden gelieven de-
ze als bijzondere kennisgeving aan te nemen.

Heden avond, omstreeks 10 uren, ontliep zacht en kalm, ten gevolge van een spoedig toenemend verval van krachten, onze waarde Vader en Behuwd-Vader, **H. VAN ZADELHOFF**, in den gezegenden ouderdom van bijna vier en tachtig jaren. Het vertrouwen, dat zijne lotverwisseling zalig is, dat ons in den wil van den Alwijze berusten.
LATHUM,
den 10den September 1837.
G. VAN ZADELHOFF,
Mede uit naam mijner Broeders en Zusters.
Eenige kennisgeving.

Den tienden September 1837 is te HAARLEM overleden onze geliefde Vader en Behuwd-Vader, de Heer **PIETER BARBIERS**, Bzn.
A. B. ZIJENWARTEL,
H. F. ZIJENWARTEL,
Geb. BARBIERS.
Eenige kennisgeving.

+++ Op Donderdagen den 21sten September, en 5den October 1837, telkens des voormiddags om tien ure, zal op het Gemeentehuis te 's Heerenberg, met genot van hooggeleden, in Massa's en in Perceelen, bij inzet en toeslag, in het openbaar geveikt, en, genoeg geldende, verkocht worden:
De **HEERLIJKEHEID Millingen**, met de daartoe behorende **HEERLIJKE REGTEN, TIENDEN, THIJNSEN en UITGANGEN, ZALMVISSCHERIJ, RIVIER-VEREN, BOUW- en WEIDELANDEN**, in het geheel groot ruim 79 Bunders, alles te zamen berekend op een zuiver jaarlijksch inkomen van f2402-93.
De Staat van deze verkoop zal, op den 15den September en volgende dagen, tegen betaling van 25 Cents, verkrijgbaar zijn: te Arnhem bij den Provincieaen drukker **A. VAN GOOR**, te Millingen bij **PETER HELL**, welke plaats tevens, van den 15den tot op den 1sten October toe, aan de gegadigden op de plaatselijke aankondiging zal, terwijl mede bij dezelven de voorwaarden worden ingezien.

Aanbesteding.

Men is voornemens, op Maandag den 25sten September 1837, des voormiddags ten 5 ure, ten overstaan van den Notaris **K. O. L. F. SCHOTEN**, te Arnhem, ten huize van den Heer **J. P. FLORUSSEN**, op de Steenstraat aldaar, publiek aan den minstebiedende aan te besteden:
Het bouwen van een Kelder, PAKHUIS en BOVENWONING, tegenover de nieuwe St. Janskerk te Arnhem, met de **LEVERANTIE** van alle

daartoe benoodigde MATERIALEN.

Het bestek en de voorwaarden dezer aanbesteding liggen, van heden af, ter lezing op de plaats der aanbesteding; bij de Heeren **J. ROBERT** en **J. S. KAMPS**, op de grootte Markt; terwijl nadere informatie en inzage der teekeningen te bekomen zijn ten kantore van den Heer **J. F. KE-TELAAR**, Winkooper te Arnhem.
+ \$ + Het te Brummen alleraangenaamst gelegen **B. U. I. TENGGOED**, bewoond bij Mevrouw de Weduwe **B. BERNIS**, in deze Courant bij vorige annonces breeder omschreven, is ingezet en met de hoogen gebragt tot f13,405. De toslag van hetzelfde blijft bepaald op den 20sten September e. k. Nader onderigt te bekomen bij de Notarissen **DE MAN** te Brummen, en **VON ROSENTHAL** te Velp.

Verkoop van Paarden.

Op Vrijdag den 15den September 1837, des middags ten 12 ure, zal men, ten huize van den Kastelein **J. P. FLORUSSEN**, op de Steenstraat te Arnhem, publiek voor contant geld verkoopen eenige op reform gestelde **P. A. R. D. E. N.**, van de Afleefing **K. r. a. s. s. i. e. r. s. N. 1**, nog zeer goed geschikt voor **T. R. E. K.** en **W. E. R. K. P. A. A. R. D. E. N.**; een uur voor den verkoop, ter plaatse voornoemd, te zien.

Berigt voor Dames.

B. LEPIQUE, Toeren-fabriekant te Parijs, aangemoedigd door het groote debiet zijner **T. O. E. R. E. N.**, gedurende zijn verblijf op de Arnhemse Kermis, heeft met den heer **S. L. J. A. COBS**, in het Galanterie-Magazijn, bij de Velperpoort te Arnhem, eene overeenkomst getroffen, alwaar, van heden af, een groot Assortiment zijner **H. A. R. E. N. T. O. E. R. E. N.**, zonder draad bewerkt, alsmede enkele **B. A. N. D. E. A. U. X.**, te bekomen zijn tegen de volgende prijzen; als:
Bandeaux f 2-50.
Tire-bouchon-Toeren, met kammetjes f 1-75.
dito dito zonder dito f 1-50.
en vele andere soorten meer. — Ook zal hij zonges, dat dadetijk, alth nieuw uitkomende modellen in dit Depot verkrijgbaar zijn.

+++ **J. DUPPEN**, te Nijmegen, Fabrikant in
+ \$ + **V. U. R. H. A. A. R. D. E. N.**, **P. I. E. D. E. S. T. A. L. L. E. N.**, **K. O. L. O. M. M. E. N.** en **K. A. G. C. H. E. L. S.**, maakt bekend, dat hij ook vervaardigd heeft een extra schoon assortiment **C. I. R. C. U. L. A. I. R. H. A. A. R. D. E. N.** en **P. I. E. D. E. S. T. A. L. L. E. N.**, ten verkoope. Op verlangen en gefrankeerde aanvragende, zullen de teekeningen met de prijslijsten ten spoedigste gezonden worden.

SONONER, VAN TYROL, Eksteroog-Operateur.

Beveelt, bij gelegenheid van zijne aanwezigheid te Arnhem, het ge-
eerde publiek eene door hem zelve vervaardigde **P. L. E. I. S. T. E. R.** aan.
Ieder, die met Eksteroogen gekweld is, kan van dezelve, door middel van deze Pleister, in den tijd van 6 à 9 dagen, bevrijd worden. Van de deugdelijkheid der Pleisters kan een ieder zich overtuigen, daar men geene betaling verlangt voor dat de genezing volkomen is geschied. — Wanneer men de Pleisters bij de Patientenaan huis brengt en dezelve komt leggen, kosten de drie, — welke tot eene volkomen genezing volstrekt noodzakelijk zijn, — f1.50. — Overigens zijn dezelve, in eene doos, tegen betaling van f1. te bekomen ten huize van den heer **J. ROBERT**, in het **Hôtel de Nederlanden**, te Arnhem, bij wien bovengenoemde ook te ontbieden is.

+ \$ + De Ondergetekende heeft met leedwezen uit de **Arnhem-
sche Courant**, van den 12den dezer, gezien, dat de Heer **S. D. SANDERSLEBEN**, Logement-
houder in het Zwijnshoofd alhier, over den toevloed van Reizigers ten zijner niet te vreden schijnt te zijn, en plaats open te hebben; dat ZijnEd. de oorzaak daarvan aan den Ondergetekenden toeschrijft; en dat ZijnEd., om dit bij het Publiek ingang te doen vinden, zijn toevlugt neemt tot grove onwaarheden. De Ondergetekende, zeer te vreden met de begunstiging, welke de Reizigers hem ongevraagd gelieven te verleenen, heeft niet noodig zulke middelen te werk te stellen, welke de Heer **SANDERSLEBEN** hem onverschillig ten laste legt; hij kan, naar waarheid, verzoeken op geene der aankondigende Stempelen acht te hebben bezouwen, noch bij dat aankomen tegenwoordig te zijn geweest; hij bejurt, dat de ijverzucht den Heer **SANDERSLEBEN** zoo verre heeft kunnen vervoeren, dat ZijnEd. heeft kunnen besluiten, om, tegen betere raadgevingen aan, de bedoelde aankondiging in de Courant te laten plaatsen; hij wenscht ZijnEd. van harte gaarne het beste toe, en dus ook eene volledige genezing van de voormelde lastige kwaal; en voor het geval, dat deze ongeneeslijk mogt zijn, verzoekt hij ZijnEd. zich ten minste in zoo verre te bezitten, dat ZijnEd. den Ondergetekende in openlijke Dagbladen niet verongelijkt.
Arnhem, den 12den September 1837.
G. G. DE HAAS,
Logementhouder in de Kooi.